

عنوان مقاله:

مقایسه و تطبیق آرای ابن سینا و توماس آکوئینی در مسائل مربوط به معاد

محل انتشار:

مجله الهیات تطبیقی، دوره 3، شماره 8 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسنده:

محمد مهدی مشکاتی - استاد یار گروه فلسفه و کلام اسلامی، دانشگاه اصفهان

خلاصه مقاله:

موضوع معاد از اهم مباحث دینی، فلسفی و کلامی است. ابن سینا فیلسوف مسلمان و توماس آکوئینی، فیلسوف و متکلم مسیحی، دو اندیشمند برجسته اند که در این زمینه دارای نظرهای خاصی هستند. ابن سینا در همه موارد (بجز قبول معاد جسمانی) روشی کاملاً فلسفی دارد؛ در حالی که توماس، روشی فلسفی-کلامی اتخاذ می کند. درباره نفس، هر دو اتفاق نظر دارند که جوهری غیرمادی است و لذا با مرگ بدن، از بین نمی رود. همچنین، هر دو قائل به حدوث نفس بوده، برای خلود آن هم اقامه برهان می کنند. عالم برزخ و بهشت و دوزخ مادی در فلسفه ابن سینا جایگاهی ندارد، اما توماس با استفاده از متون نقلی، وارد بحث در جزئیات این موارد می شود. این هر دو نفر، اصل معاد را ضروری و همگانی می دانند، ولی ابن سینا تنها راه قبول معاد جسمانی را، تعبد به شرع مقدس می داند. عمده ترین مانع او در اثبات عقلی آن، مادیت قوه خیال است، اما توماس با تاکید بر نقش بدن در حقیقت انسان، ضرورت معاد جسمانی (البته جسمانیته متفاوت با این دنیا) را می پذیرد. در خصوص معاد روحانی، ابن سینا با اثبات مجرد نفس، بقای آن را تضمین می نماید و با تقریر اصولی، قائل به وجود لذت و الم عقلی یا همان سعادت و شقاوت می شود. توماس نیز با رد احتمالات متعدد، سعادت نهایی انسان را در رویت عقلی بی واسطه ذات خداوند می داند که البته تحققش برای انسان تنها در قیامت و آن هم با اشراق خاص الهی ممکن است

کلمات کلیدی:

ابن سینا، توماس آکوئینی، معاد جسمانی، معاد روحانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1210606>

